

Haymanada'daki Termal Turizm Paneli'nden Çıkan Ortak Görüş:

"TERMAL TURİZM TEŞVİK EDİLMELİDİR"

NAZMI KOZAK

Haymana Belediyesi'nin her yıl geleneksel olarak düzenlediği 'Haymana Uluslararası 6. Kaplıca Festivali' çerçevesinde yapılan Termal Turizm Paneli 28 Haziran 1992 tarihinde Haymana'da Termal Otel'de gerçekleştirildi. Panele, Turizm Bakanlığı Sağlık ve Termal Turizm Koordinatörü Dr. Toros Özbek, İstanbul Üniversitesi Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof.Dr. Nurten Özer, Hacettepe Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü'nden Doç.Dr. Şakir Şimşek, Sağlık Bakanlığı'ndan Remzi Bilici ve Çevre Bakanlığı'nı temsilen Fevzi İşbilir ko-

nuşmacı olarak katıldı.

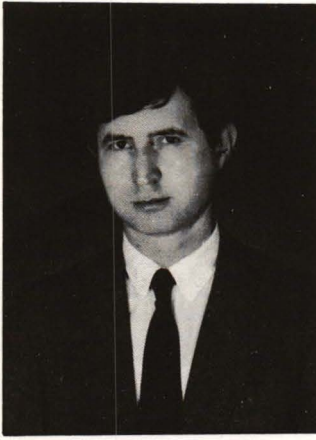
Panel'de ilk konuşmayı Hacettepe Üniversitesi'nden Doç.Dr. Şakir Şimşek yaptı. Doç.Dr. Şimşek konuşmasına Türkiye'deki jeotermal kaynakların bir envanterini yaparak başladı. Bugüne kadar yapılan envanter çalışmalarına göre kaynak grubu olarak Türkiye'de 325 tanesi sıcak su olmak üzere 700 adet sıcak ve mineralli su kaynağı bulunduğunu belirten Doç.Dr. Şimşek, bu sayının gün geçtikçe MTA tarafından yapılan sondajlar ile arttığını söyledi. Ülkemizdeki termal kaynaklar Avrupa ve Ortadoğu ülkeleri ile karşılaştırıldığında, Türkiye'

nin jeolojik yapısı nedeniyle zengin üstün termal kaynaklara sahip bulunduğunu vurgulayan Şimşek, bu kaynakları değerlendirme açısından, özellikle Avrupa ülkelerinin çok gerisinde kaldığımızı belirterek, şu görüşlere yer verdi: "Turizm Bakanlığı'nca gerçekleştirilen araştırmalara göre ülkemizin termal potansiyeli 350 milyon litre/gündür. Bunun anlamı, Türkiye'nin günde bir milyon kişiye sunabilecek termal kaynağa sahip olduğudur".

Doç.Dr. Şimşek daha sonra jeotermal kaynaklardan sağlık turizmi kapsamı dışındaki yararlanmalardan da örnekler vererek söz etti. Jeotermal kaynakların enerji üretimi ve ısıtma amacıyla da kullanılabileceğini belirten Şimşek, dünyada jeotermal enerji ile konut ısıtılması çalışmalarının yeni olduğunu, ancak bu alanda büyük ilerlemeler kaydedildiğini belirtti ve şu anda İrlanda'nın başkenti Reykjavik'in tümüyle jeotermal enerji ile ısıtıldığını söyledi. Fransa'da yaklaşık olarak 200 bin konutun jeotermal enerji ile ısıtıldığını, Türkiye'de de bu alanda olumlu çalışmalar bulunduğuna dikkat çeken Doç.Dr. Şimşek, Balıkesir Gönen'de 1500 konut ve 60 tabakhane'nin jeotermal enerji ile ısıtıldığını belirtti.

Panel'de daha sonra söz alan İstanbul Üniversitesi Tıbbi Ekoloji

Doç.Dr. Şakir Şimşek

ve Hidroklimatoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof.Dr. Nurten Özer, kaplıca tedavisi konusundaki görüşlerini açıkladı. Kaplıca tedavisinin ülkemizde geleneksel bilgiler çerçevesinde uygulandığını söyleyen Prof.Dr. Özer, kaplıca tedavisinden istenilen yararın alınabilmesi için birtakım koşullara uyulması gerektiği üzerinde durdu. Kaplıca tedavisinde tek koşulun kaplıcaya belirli sürelerde doktor denetiminde girmek olmadığını, bunun yanında sürekli yaşanan yerin en az 50 km uzaklığında bulunan bir kür merkezinden yararlanmanın da tedavi üzerinde önemli oranda etkili olduğunu vurgulayan Özer, kaplıca çevresindeki çevre kirliliği durumunun da kür merkezinden istenilen yararın alınması üzerinde rol oynadığını vurguladı.

Prof.Dr. Nurten Özer daha sonra şu görüşlere yer verdi: "Kaplıcaların yararlı olduğu hastalıklar acaba nelerdir? Bizim fakültede günlerce süren derslerde okuttuğumuz konuları oldukça kısa bir şekilde sunmak istiyorum. Kaplıca tedavisinde uygulanan başlıca tedavi yöntemleri şunlardır: Birincisi banyo; su banyosu doğrudan doğruya organizmanın düzenleme mekanizmasına genel etki eden, özel birtakım özellikleri ile özel etkileri olan bir uygulama yöntemidir. İkincisi içme kürleridir. Üçüncüsü inhalasyon. Banyo

kürleri ile beraber suyun kullanıldığı çeşitli uygulamalar, su içi duşlar, su dışı duşlar, havuzlardaki ekzersizler. Bunun yanı sıra yine kaplıca suyu ile yani termomineral su ile biyolojik özelliği taşıyan toprağın karışımından oluşan çamur uygulamaları. Biraz evvel söylediğim ek ve destek tedaviler, fizik tedavi, rehabilitasyon, diet ve ilaç tedavisi... Kaplıcaların yararlı olduğu hastalara geçmeden önce, kaplıca tedavisinin kesin olarak yasaklandığı hastalıkları açıklamak istiyorum. Bunlar; akut dediğimiz hat döneminde ateşli, intihaplı hastalıklar, kronik ve ilerleyici vasıftaki hastalıklar, bunlar arasında tüberküloz, habis tümörler, habis tümör şüphesi dahi buna dahil, recempanse organ hastalıkları, kalp, böbrek yetersizlikleri, hat dönemindeki akut kanamalar, akut tıkanmalar, tıkanmalar idrar yollarında olabilir, barsakta tıkanma olabilir, safra kanalı tıkanması olabilir, tabii kalp ve damar sistemindeki tıkanmalar, bir de gözde glokom ve göz tansiyonu da kesin olarak kaplıca tedavisinde yasaklanması gereken hastalıklar arasındadır. Nisbeten yasaklanan hastalıklara gelince; bu tip hastalar kaplıcaya gidebilir, ancak balneolok dediğimiz kaplıca uzmanı nezaretinde kaplıcaya gidebilirler. Türkiye'de kaplıcalarda kaplıca uzmanı olmadığı için bu tür hastalıklar için de kaplıcalar yasak addedilmelidir. Bu hastalıklar, şu şekilde sıralayabiliriz: Labil hipertansiyon, niyofaktüz tekeli, kompanse edilen düzenlenebilen kalp yetersizliği, varis tromboz firebitler, genç diaseti, ağır anemiler, gebelik, menter defekler, ileri yaşlılık dönemi. Öyleyse hangi hastalıklara kaplıcalar yararlı olmaktadır. Elbette kaplıcalardan bu hastalıklar için yararlanırken doktor denetimi şarttır. İlk olarak romatizmal hastalıklar gelmektedir. Romatizmal hastalıklarda her halükârda , biliyorsunuz

akut dedikleri bilhassa çocuklarda başlayan kalbi tutan bir romatizma vardır, bu hastalığın hat dönemi kesin kez kaplıca tedavisi için yasaktır. Bir de intihaplı romatizma vardır. Akut dönemi hariç, hastalık stabilize edilmiş ise hekim kontrolünde kaplıcalardan yararlanabilirler. Üçüncüsü de günümüzde romatizma diye adlandırılan, kireçlenme denilen, otuz yaşından sonra ortaya çıkan kırık yırpanması vardır. Bu hastalarda ve bunun meydana getirdiği yumuşak doku romatizmalarında kaplıca mükemmelenen dikazyon gösteriyor. Bunun yanı sıra pek bilinmeyen sinir hastalıklarında, asabi sinir rahatsızlığı olan, yüz felci dediğimiz sekelleri hastalıklarında da kaplıcalar yararlı sonuçlar vermektedir. Solunum sistemi hastalıklarında da kaplıcalar yararlı sonuçlar vermektedir. Solunum sistemi hastalıklarından kronik ve allerjik limit, allerjik hastalık gruplarından yine cerrahi olmayan sinüzitler, yine kronik ve bu türlü hat intahabı olmayan faranzitler, bronşiyel astım, bronşial, obstrüktif akciğer anfizemi, dolaşım sistemi hastalıklarından kronel kronik yetmezlik, enterperit, dediğimiz bacağı altındaki damar tıkanmaları, post menopoz döneminde ortaya çıkan hiper tansiyon, esansiyel hipertansiyon, ayak ve kollarda meydana gelen hadiselerin bakiyeleri, kalp çarpıntıları, kalp ritminin bozulması durumları, sol kalbin tansiyon sonucunda yükselmesine bağlı yetmezlik hastalıklarına sahip olanlar kardiolojik gözetiminde kaplıcalardan yararlanılabilir".

Panel'in üçüncü konuşmacısı olan Turizm Bakanlığı Sağlık ve Termal Turizm Koordinatörü Dr. Toros Özbek, termal turizmin dünya üzerindeki ve özellikle de Avrupa ülkelerindeki durumunu açıklayarak konuşmasına başladı. Dr. Özbek, Almanya'da günümüzde 263 adet resmi belgeli sağ-

lık turizmi tesisinin bulunduğunu ve bu ülkedeki toplam yatak kapasitesinin 750 bin olduğunu belirterek, Almanya'ya her yıl 3.5 milyon turistin termalizm amacıyla geldiğini söyledi. Fransa'da 70 bin kişinin bu sektörde çalıştığını, 104 adet termal turizm tesisinin var olduğunu ve 654 bin kişinin her yıl bu tesislerden yararlandığını açıklayan Dr. Toros Özbek, Japonya'da yalnızca bir tek termal turizm merkezinin 13 milyon turiste hizmet verdiğini belirtti. Ülkemizde termal kay-

nak açısından var olan geniş olanakların istenilen düzeyde kullanılmadığını dile getiren Dr. Özbek, günümüzde Türkiye'de 200 adet kaplıca ve ılıca bulunduğunu ve bu tesislerin oldukça kötü bir şekilde çalıştırıldığını, çoğunun sağlık koşullarına aykırı bir biçimde hizmet sunduklarından yakındı. Türkiye'deki kaplıcaların hemen tümünde hamam işletmeciliğinin söz konusu olduğunu, bir-iki tesis dışında hemen hiçbirinde doktor bulunmadığını vurgulayan Özbek, bir termal turizm

yatırımının başta kür merkezi, rekreasyon alanları ve konaklama tesisi olmak üzere pek çok hizmet çeşitini bünyesinde bulundurması gerektiğini söyledi.

Panel'in diğer konuşmacılarından olan Sağlık Bakanlığı temsilcisi Remzi Bilici, Bakanlığının termal tesisler konusundaki uygulamalarından söz ederken, Çevre Bakanlığı temsilcisi Fevzi İşbilir de yeni kurulan bakanlığının çevre konusundaki düzenlemelerini anlattı. □